

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"

O'quv ishlar bo'yicha prorektor

A.A.Elmuurodov

2025 yil

LOTIN TILI VA VETERINARIYA ATAMALARI

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Kechki ta'lim shakli uchun

Bilim sohasi: 800000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 840000 – Veterinariya

Ta'lim yo'nalishi: 60840300-Veterinariya sanitariya ekspertizasi

Samarqand – 2025

Modul / FAN SILLABUSI
Veterinariya diagnostikasi va oziq-ovqat
xavfsizligi fakulteti
60840300-Veterinariya sanitariya ekspertizasi
ta'lim yo'nalishi

Fan nomi:	Lotin tili va veterinariya atamallari
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	LTVA1204
Yil:	2025-2026
Semestr:	2
Ta'lim shakli:	Kechki
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	-
Amaliy mashg'ulotlar	44
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	76
Kredit miqdori:	4
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek

Fan maqsadi (FM)	
FM1	Talabalarga veterinariya va farmatsevtik asosiy tushunchalari va kategoriyalarini grammatik qonuniyatlar tamoyillarini, formalarni va atamallarning ma'nosini tushunish, mustaqil ravishda lug'atsiz yoki lug'at bilan anatomik, klinik va veterinariya atamallari tuzishga qaratilgan chuqur bilim berishdan iborat.

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar	
1.	Hayvonlar anatomiyasi
2.	Biologiya
3.	Zoologiya

Ta'lim natijalari (TN)	
	Bilimlar jihatidan:
TN1	Hayvon organlarini ilmiy nomlanishi, hujayra, to'qima, organ, tizim va organlar klinik atamallari yasalishi haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Veterinariya atamallari to'g'ri talaffuz qilish, anatomik, klinik va farmatsevtik atamallari tuzish, atamallari ma'nosini anglashni bilishlari

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Dilmurodov N.B. – “Hayvonlar anatomiyasi, gistologiya va patologik anatomiya” kafedrasida professori, v.f.d. Raxmanova G.Sh. – SamDVMCHBU, “Hayvonlar anatomiyasi, gistologiya va patologik anatomiya” kafedrasida assistenti, v.f.f.d (PhD). Normuradova Z.F. – SamDVMCHBU, “Hayvonlar anatomiyasi, gistologiya va patologik anatomiya” kafedrasida v.v.b. dotsenti, v.f.n. Choriyev O.N. – SamDVMCHBU, “Hayvonlar anatomiyasi, gistologiya va patologik anatomiya” kafedrasida assistenti.
E-mail:	dilnab@mail.ru
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Hayvonlar anatomiyasi, gistologiya va patologik anatomiya” kafedrasida
Taqrizchilar:	S.S.Usanov – Samarqand tibbiyot universiteti, “Klinik anatomiya” kafedrasida mudiri, t.f.f.d (PhD), dotsent I.N.Siddiqov – Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti “Oziq-ovqat xavfsizligi va texnologiyasi” kafedrasida katta o'qituvchisi, veterinariya fanlari nomzodi

Mazkur Sillabus “Hayvonlar anatomiyasi, gistologiya va patologik anatomiya” kafedrasining 2025-yil “26” 08 / sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2025-yil 28 08 / sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

Sh.Qurbanov
F.Kurbanov
N.Dilmurodov
G.Raxmanova
O.Choriyev
Z. Normuradova

Talabani fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fanning mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy xujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fanning mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

d) 3 baho olish uchun talabani bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fanning mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

e) quyidagi hollarda talabani bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

	lozim;
TN3	Klinik atamalarini yasashi, yunon va lotin tilida ishlatiladigan suffikslarni ishlatilishi va ma'nosi haqida bilim ega bo'lishlari kerak;
TN4	Farmatsevtik atamalarni yasashi, sifat va otlarni turlanishi, o'simlik, hayvondan olinadigan dori atamalarni bir-biri bilan so'z yasashini bilishi kerak;
Ko'nikmalar jihatidan:	
TN5	Veterinariya atamalarini ishlatishda so'z yasashiga tasavvurga ega bo'ladi;
TN6	Organ va to'qimalardagi patologik, terapevtik va xirurgik usullarni ifodalovchi yunon atama elementlar ishlatilishiga tasavvurga ega bo'ladi;
TN7	To'qima, organlar, funksional va patologik holatlarni hamda jarayonlarni ifodalovchi, turli fizik xususiyatlar ishlatiladigan atamalariga baho bera oladi;
TN8	Farmatsevtik dori vositalar, retsept strukturasi, kimyoviy nomenklatura tuzlar va uglevodorod, vitaminlar va fermentlarning hamda dorilarni tarkibiy qismlarini biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Lotin tili va veterinariya atamalarini faniga kirish.
A2	Lotin tili fonetikasi. Unli va undosh tovushlar talaffuzi.
A3	Morfologiya. So'z turkumlari. Ot so'z turkumi. I, II, III, IV va V turlanishdagi otlar.
A4	Sifat so'z turkumi. Moslashmagan va moslashgan aniqlovchi. Anatomik yo'nalishlar va tekisliklari bo'yicha terminlar.
A5	Predloglar va bog'lovchilar.
A6	Son, olmosh va ravish so'z turkumlari.
A7	Veterinariya atamalarini yasashi. So'z yasash usullari. Prefiksatsiya.
A8	Yunon alifbosi. Atamashunoslikda so'z yasashining umumiy tushunchalari.
A9	Klinik atama, so'zlarning bo'linishi va yunon-lotin atama elementlari. Suffiksatsiya.
A10	Organ va to'qimalardagi patologik, terapevtik va xirurgik usullarni ifodalovchi yunon atama elementlari.
A11	Muskul va skelet, yurak qon - tomir va ovqat hazm qilish organlar tizimi atamalarini.

A12	Reproduktiv va nafas olish tizimi atamaları.
A13	Teri kasalliklari hamda metabolizm jarayonlariga oid atamalar.
A14	Markaziy va periferik nerv tizimining funksional va patologik terminlari.
A15	Sezgi va siydik ayrish tizimlari kasalliklari atamaları.
A16	Fan, ta'lim, to'qima, organlarni ifodalovchi yunon-lotin atama elementlari (AE).
A17	Funksional va patologik holatlarni hamda jarayonlarni ifodalovchi yakka atama elementlari (AE).
A18	Gematologiya, immunologiya va endokrinologiyaga oid atamalar.
A19	Fe'l. Fe'lning grammatik kategoriyalari. Retseptura.
A20	Retseptdagi muhim qisqartmalar.
A21	Dori vositalari nomenklaturasi.
A22	Kimyoviy moddalar, kislotalar va oksidlarning nomlanishi. Vitaminlar va fermentlarning lotincha nomlanishi.

Mashg'ulotlar shakli: Mustaqil ta'lim (MT)		
MT1	Lotin tilining kelib chiqish tarixi.	2
MT2	Lotin tili va farmatsiya terminologiyasi tarixi.	2
MT3	Tibbiy terminologiya asoschilari.	2
MT4	Osteologiya va miologiyada ishlatiladigan terminlar.	2
MT5	O'rta asrda anatomik terminlarni ishlatilishi.	2
MT6	Fe'l. Fe'lning grammatik kategoriyalari. Retseptura Morfema turlari.	2
MT7	Lotin va lotinlashgan yunon suffikslari, so'z yasavchi prefikslar.	6
MT8	Veterinariya terminologiyada ishlatiladigan otlar.	2
MT9	Sitologiya, gistologiyaga va embriologiya faniga oid atamalar.	4
MT10	Diagnostik, rentgenologik va immunologik atamalar.	6
MT11	Klinik, patologik, terapevtik va xirurgik atamalar.	6
MT12	Infektsion jarayonlarni ifodalovchi atama elementlari.	6
MT13	Dorivor o'simliklar terminologiyasi. Yunoncha old qo'shimchali sonlar.	6
MT14	Klinik atamalarning tuzilishi. Fan, ta'lim, to'qima, organlarni ifodalovchi yunon-lotin atama elementlari (AE).	6
MT15	Funksional va patologik holatlarni hamda jarayonlarni ifodalovchi atama elementlari (AE).	6

Jami		60
Asosiy adabiyotlar		
1.	X.B.Yunusov., N.B.Dilmurodov., E.A.Muxtarov., O.N.Choriyev., Sh.Z.Doniyorov. Lotin tili va veterinariya atamalari. Samarqand 2024.	
2.	X.B.Yunusov., N.B.Dilmurodov., O.N.Choriyev., Sh.Z.Doniyorov., E.A.Muxtarov. Lotin tili va veterinariya atamalari. Toshkent 2023.	
3.	X.T.Umarov. Lotin tili va tibbiy farmatsevtik terminologiya asoslari". "Tamaddun" Toshkent 2015.	
4.	Dawn E. Christenson. Veterinary Medical Terminology 3rd Edition. This edition first published 2014 Michigan 2019. ISBN: 978-0-323-61207-4	
5.	Angela Taibo. Veterinary Medical Terminology Guide and Workbook. This edition first published 2014 India. ISBN-13: 978-1-4354-2012-0	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 bet.	
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 bet.	
3.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. Toshkent, "O'zbekiston" nashriyoti, 2022. – 416 bet.	
4.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohatlar yo'lini qat'i davom ettiramiz. 6-jild. Toshkent: "O'zbekiston", 2023. – 398-bet.	
5.	Mirziyoyev Sh.M. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. Toshkent: "O'zbekiston", 2024. – 481 bet.	
6.	Israilova M.N. "Lotin tili va klinik farmasevtika terminlari" o'quv qo'llanma. Toshkent 2016. Fan va texnologiyalar nashriyoti.	
7.	N.B.Dilmurodov, O.N.Choriyev, Sh.Z.Doniyorov, E.A.Muxtarov. Lotin tili va veterinariya atamalari. Uslubiy qo'llanma. Samarqand 2023.	
8.	Janet Amundson Romich. An Illustrated Guide to Veterinary Medical Terminology Third Edition. This edition first published 2009. ISBN-13: 978-1-4354-2012-0	
9.	Konig Horst Erich. Veterinary anatomy of domestic mammals. This edition published by 5m Publishing 2016. ISBN 978-1-910455-60-9	
Axborot manbaalari		
1.	www.gov.uz -O'zbekiston Respublikasi hukumat portal.	
2.	www.lex.uz -O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari Ma'lumotlari milliy bazasi	
3.	www.ziynet.uz .	
4.	www.vetjurnal.uz .	
5.	www.litres.ru	
6.	www.lingualatina.ru	